

Plik CZYTAJ do programu "Jak to działa?", wersja 1.1

Wstęp

Oryginalna wersja tego CD-ROM-u powstała w DK Multimedia, 9 Henrietta Street, London, WC2E 8PS. Polską wersję przygotowało wydawnictwo Optimus Pascal Multimedia S.A., 43-300 Bielsko-Biała, ul. Wyspiańskiego 10.

O tym pliku

Informacje zawarte w tym pliku odnoszą się do większości problemów, jakie możesz napotkać korzystając z dowolnego programu multimedialnego. Jeśli masz jakiś problem z *Jak to działa?* sprawdź w spisie treści, czy jest on tutaj opisany. Jeśli Twój problem nie zostanie rozwiązany, skontaktuj się z naszym wydawnictwem:

tel: (033) 117571

fax: (033) 123141

e-mail: opm@host1.bielbit.bielsko.pl

Możesz się poruszać po tym pliku używając klawiszy Page Up i Page Down, lub klikając myszką pionowy pasek przewijania. Możesz też wydrukować ten plik wybierając polecenie Drukuj z menu Plik.

Więcej informacji na temat obsługi programu *Jak to działa?* uzyskasz po jego uruchomieniu. Wystarczy, że klikniesz szufladę z napisem Pomoc znajdującą się w lewym dolnym rogu ekranu (znajdziesz tam również najważniejsze z informacji umieszczonych w tym pliku).

Spis treści

W pliku CZYTAJ do *Jak to działa?* znajdziesz informacje na następujące tematy:

1. Wskazówki dotyczące instalacji i deinstalacji programu

- 1.1 Minimalne wymagania sprzętowe
- 1.2 Jeśli program instalacyjny wyświetli informację o błędzie...
- 1.3 Instalacja w systemie Windows 95
- 1.4 Deinstalacja
- 1.5 Uruchomienie *Jak to działa?* w Windows 95

2. Wskazówki dotyczące ustawień monitora

- 2.1 Rozdzielczość ekranu
- 2.2 256 kolorów
- 2.3 16 kolorów
- 2.4 Jeśli grafika wyświetlana jest monochromatycznie
- 2.5 Obrazy są "ucięte"
- 2.6 Karty grafiki ATI

3. Problemy z animacjami i WinG

- 3.1 Główne problemy
- 3.2 Rozwiązywanie problemów z animacjami w Windows 95
- 3.3 Rozwiązywanie problemów z animacjami i WinG w Windows 3.1 i 3.11

4. Problemy z dźwiękiem

- 4.1 Nie słycać dźwięku
- 4.2 Sterowniki do dekompresji dźwięku
- 4.3 Dźwięk jest niewyraźny lub zniekształcony
- 4.4 Dźwięk odtwarzany jest zbyt cicho
- 4.5 Komputery z gniazdami rozszerzeń EISA
- 4.6 Karty dźwiękowe Media Vision

5. Problemy z napędem CD-ROM

- 5.1 Jak dbać o dyski kompaktowe?
- 5.2 Problemy z napędami CD-ROM

6. Zbyt mała ilość dostępnej pamięci lub zbyt wolne działanie programu

7. Drukowanie

1 Wskazówki dotyczące instalacji i deinstalacji programu

1.1 Minimalne wymagania sprzętowe

Do uruchomienia programu *Jak to działa?* niezbędny jest komputer multimedialny o następującej konfiguracji minimalnej:

Komputer klasy PC spełniający założenia MPC z procesorem 486 lub lepszym, 4 MB RAM, czytnikiem CD-ROM, kartą dźwiękową, myszką, monitorem SVGA 256 kolorów, głośnikami lub słuchawkami i systemem Microsoft® Windows® version 3.1x lub Windows 95.

1.2 Jeśli program instalacyjny wyświetli informację o błędzie

Jeśli program instalacyjny zakończy działanie wyświetlając komunikat o błędzie powinieneś sprawdzić, czy żadne inne programy nie są uruchomione kiedy próbujesz zainstalować *Jak to działa?* Możesz to sprawdzić naciskając równocześnie klawisze CTRL + ESC w Windows 3.1/3.11 lub klawisze ALT + TAB w Windows 95.

Jeśli program instalacyjny zatrzymuje się wyświetlając komunikat "Wystąpił ogólny błąd ochrony" lub "Nie mogę zmienić właściwości..." to powinieneś sprawdzić, czy Norton AntiVirus lub jakiś inny program antywirusowy jest zainstalowany w Twoim komputerze. Stwierdzono, że obecność programu Norton AntiVirus i niektórych innych programów antywirusowych powoduje problemy podczas pracy programu instalacyjnego *Jak to działa?* Aby ominąć te problemy wpisz litery 'REM' (zakończone spacją) na początku każdej linii zawierającej tekst 'NAV' w plikach 'AUTOEXEC.BAT' i 'CONFIG.SYS'. Wpisz również średnik ';' na początku linii zawierającej tekst 'LOAD=' w pliku WIN.INI. (Wpisanie 'REM' na początku linii w plikach 'AUTOEXEC.BAT' i 'CONFIG.SYS' oraz średnika na początku linii w pliku 'WIN.INI' spowoduje, że linie te będą ignorowane.) Możesz dokonać tych zmian wybierając polecenie 'Uruchom' z menu 'Plik' w Menedżerze programów w Windows 3.1/3.11 lub wybierając polecenie 'Uruchom' z menu 'Start' w Windows 95. Po wybraniu 'Uruchom' wpisz 'SYSEDIT' w polu tekstowym i naciśnij Enter. Teraz, korzystając z menu 'Okno', możesz wybrać plik, który chcesz edytować. Po dokonaniu zmian i zapisaniu plików, zakończ Windows, uruchom ponownie komputer i jeszcze raz uruchom program instalacyjny. Podobne działania można podjąć aby wyeliminować problemy spowodowane obecnością innych programów antywirusowych.

Po poprawnym zainstalowaniu *Jak to działa?* przywróć pierwotną postać plikom, w których dokonałeś zmian.

1.3 Instalacja w systemie Windows® 95

Jeśli używasz Windows 95, *Jak to działa?* wykorzysta funkcję automatycznego odtwarzania, co spowoduje automatyczne rozpoczęcie procesu instalacji po umieszczeniu CD-ROM-u w czytniku. Program *Jak to działa?* powinien również uruchomić się automatycznie po włożeniu CD do napędu jeżeli program został już wcześniej zainstalowany. Jeśli program instalacyjny lub *Jak to działa?* nie startuje automatycznie po umieszczeniu płytki w napędzie CD-ROM, powinieneś najpierw

sprawdzić, czy funkcja automatycznego odtwarzania jest włączona. W tym celu:

1. Z menu 'Start' wybierz polecenie 'Ustawienia', a następnie 'Panel sterowania'.
2. W oknie 'Panelu sterowania' kliknij ikonę 'System'.
3. W oknie 'Właściwości: System' kliknij zakładkę 'Menedżer urządzeń' i wybierz czytnik CD-ROM z listy zainstalowanych CD-ROM-ów, a następnie kliknij przycisk 'Właściwości'.
4. Kliknij zakładkę 'Ustawienia' i sprawdź, czy zaznaczone jest pole wyboru 'Automatycznie powiadom o włożeniu'

Jeśli pole 'Automatycznie powiadom o włożeniu' jest zaznaczone i program instalacyjny nie startuje automatycznie kiedy pierwszy raz wkładasz CD z *Jak to działa?* do napędu, możesz go uruchomić samodzielnie. Kliknij przycisk 'Start' na pasku zadań, a następnie wybierz 'Uruchom'. W polu edycyjnym 'Otwórz' wpisz 'D:\INSTALUJ' (jeśli Twój napęd CD-ROM oznaczony jest literą D). Kliknij następnie przycisk 'OK' i postępuj dalej według instrukcji pojawiających się na ekranie. Po prawidłowej instalacji program *Jak to działa?* można również uruchomić wybierając kolejno z menu 'Start' 'Programy', 'Optimus Pascal' i klikając następnie 'Jak to działa'. Powinieneś również skontaktować się z dostawcą Twojego napędu CD-ROM aby otrzymać najnowsze sterowniki.

1.4 Deinstalacja

Jak to działa? zawiera program do deinstalacji, który zostanie zainstalowany w Twoim komputerze w grupie Optimus Pascal. Kiedy zechcesz usunąć *Jak to działa?* lub inny program z tej grupy powinieneś z niego skorzystać. Kliknij dwukrotnie ikonę 'OPM Deinstalator' aby uzyskać listę programów, które możesz usunąć, a następnie zaznacz tytuły przeznaczone do usunięcia i wciśnij klawisz 'Deinstaluj'.

1.5 Uruchomianie *Jak to działa?* w Windows 95

1.5.1 Pasek zadań

Pasek zadań u dołu ekranu Windows 95 przysłoni część okna, w którym wyświetlany jest *Jak to działa?* Dzieje się tak ponieważ żaden program, którego okno jest większe niż wielkość pulpitu Windows 95 nie może przysłonić paska zadań. Całe okno *Jak to działa?* będzie widoczne jeśli

przed uruchomieniem programu chwycisz górną krawędź paska zadań myszką i pociągniesz ją w dół tak, aby ukryć pasek. Innym sposobem jest kliknięcie prawym klawiszem myszy na pustym obszarze paska zadań, wybranie 'Właściwości' z menu, które się ukaże i zaznaczenie opcji 'Automatyczne ukrywanie'

Powyższy problem można również rozwiązać ustawiając wyższą rozdzielczość ekranu.

1.5.2 Błędy odtwarzacza

Program *Jak to działa?* pracuje w środowisku Windows 95, ale program instalacyjny zmieni dane w rejestrze systemu dla Odtwarzacza (MPLAYER.EXE) i jego pliku pomocy (MPLAYER.HLP). To spowoduje, że w momencie uruchomienia Odtwarzacza Windows 95 zgłosi następujący komunikat o błędzie:

"Ustawienia Odtwarzacza zostały zmienione przez inny program. Odtwarzacz może w wyniku tego nie działać poprawnie.

Aby usunąć ten problem, kliknij Tak. Kliknięcie Nie powoduje zakończenie pracy bez usuwania problemu."

Aby rozwiązać ten problem, po prostu kliknij 'Tak'.

2 Wskazówki dotyczące ustawień monitora

2.1 Rozdzielczość ekranu

Ten CD-ROM został przygotowany do wyświetlania na ekranie o rozdzielczości 640 x 480 pikseli. Wszystkie obrazy mają taką wielkość i całkowicie zapełniają ekran o tej rozdzielczości. Oznacza to, że przy zwiększonej rozdzielczości (np. 1024 x 768 pikseli) otrzymasz obraz w mniejszych wymiarach. (Maksymalizacja okna programu *Jak to działa?* do rozmiarów ekranu o rozdzielczości wyższej niż 640 x 480 pikseli nie jest możliwa.)

2.2 256 kolorów

Program *Jak to działa?* wyświetla obrazy w 256 kolorach, zalecamy więc ustawienie sterownika ekranu w trybie 256 kolorów lub więcej.

Użytkownicy Windows 3.1/3.11 mogą uruchomić 'Program instalacyjny Windows' z 'Grupy głównej' aby sprawdzić aktualne ustawienia ekranu i zmienić sterownik jeśli jest to konieczne. Użytkownicy Windows 95 mogą

to zrobić wybierając 'Ustawienia' z menu 'Start', a następnie 'Panel sterowania'. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Ekran', a następnie zakładkę 'Ustawienia'. Sprawdź liczbę kolorów, jaka jest używana (lista 'Paleta kolorów').

Jeśli z jakichś powodów wybrałeś niewłaściwy sterownik:

Użytkownicy Windows 3.1/3.11

W wierszu poleceń systemu zmień katalog na ten, w którym zainstalowane są Windows wpisując 'C:', następnie wciskając 'ENTER'. Teraz wpisz 'CD WINDOWS'. Wciśnij znowu 'ENTER', następnie wpisz 'SETUP'. Teraz możesz znów zainstalować oryginalny sterownik.

Użytkownicy Windows 95

Uruchom Windows w trybie awaryjnym. Aby to zrobić wciśnij klawisz 'F8' kiedy, podczas uruchamiania komputera, na ekranie pojawi się napis 'Uruchamianie systemu Windows 95...'. Wybierz następnie 'Tryb awaryjny' z menu. Teraz możesz znów zainstalować oryginalny sterownik.

2.3 16 kolorów

Jeśli Twój komputer pracuje w trybie 16 kolorów, a karta graficzna pozwala na uzyskanie 256 kolorów, powinieneś zmienić sterownik na wyświetlanie 256 kolorów. Pozwoli to na poprawienie jakości obrazu programu *Jak to działa?* Poniżej podano instrukcję dla użytkowników Windows 95 oraz użytkowników Windows 3.1/3.11 korzystających z kart grafiki Cirrus Logic i Diamond Stealth, wyjaśniającą jak uzyskać na monitorze 256 (lub więcej) kolorów. Posiadacze innych kart graficznych powinni informacje na ten temat znaleźć w dokumentacji swoich kart.

Użytkownicy Windows 95:

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a następnie 'Panel sterowania'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Ekran'. Pojawi się okno dialogowe 'Właściwości: Ekran'.
3. Kliknij zakładkę 'Ustawienia'.
4. Upewnij się, że 'Obszar pulpitu', ustawiony jest na '640 na 480 pikseli'. Jeśli tak nie jest przesunij suwak tak aby uzyskać '640 na 480 pikseli'.
5. Z listy 'Paleta kolorów' wybierz 'High Color (16 bitów)', lub '256 kolorów'.

Użytkownicy Windows 3.1/3.11 posiadający kartę grafiki Cirrus Logic:

1. W 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę 'VGA Utilities'.
2. Pojawi się okno grupy 'VGA Utilities'. Zawiera ono ikonę 'SetRes' lub 'WinMode Utility', w zależności od modelu karty Cirrus Logic, która jest zainstalowana w komputerze. Kliknij dwukrotnie tę ikonę. Jeśli nie ma ikony 'VGA Utilities' powinieneś poszukać ikony 'SetRes' lub 'WinMode'.
3. Wybierz '640 x 480' z listy dostępnych rozdzielczości ekranu.
4. Wybierz '256 colors' lub '65536' (16 bit) albo 64K/65K w zależności od tego, jakie opcje są dostępne i jakie możliwości daje Twój monitor.

Użytkownicy Windows 3.1/3.11 posiadający kartę grafiki Diamond Stealth:

1. W 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę 'Panel sterowania' znajdującą się w 'Grupie głównej'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'InControl Tools'.
3. Wybierz przycisk 'Ekran' aby zobaczyć dostępne opcje ustawienia głębi kolorów i wybierz tryb '65K high color mode'.

2.4 Jeśli grafika wyświetlana jest monochromatycznie

Niektóre karty graficzne mogą wyświetlać program *Jak to działa?* biało-czarno. Jeśli tak się zdarzy, powinieneś uaktualnić sterownik grafiki. Skontaktuj się z producentem karty lub sprzedawcą, aby sprawdzić, czy masz najnowszą wersję sterownika.

2.5 Obrazy są "ucięte"

Niektóre sterowniki grafiki są przystosowane do wyświetlania dużych czcionek. Jeśli Twój system używa któregoś z nich, każdy obraz w głównym oknie programu będzie nieco ucięty. Możesz uruchomić Program instalacyjny Windows i zmienić sterownik grafiki na taki, który nie używa domyślnie dużych czcionek.

2.6 Karty grafiki ATI

Niektóre zaawansowane możliwości kart ATI mogą być niekompatybilne z *Jak to działa?* W szczególności, używając którejś z profesjonalnych kart ATI, może się okazać, że w 'ATI Control Panel' trzeba ustawić '256 color palette' na 'ON'. Aby uzyskać więcej informacji skorzystaj z dokumentacji Twojej karty graficznej.

3. Problemy z animacjami i WinG

3.1 Główne problemy

Jeśli podczas uruchamiania animacji pojawi się komunikat o błędzie, może to oznaczać, że masz zainstalowany niewłaściwy sterownik video. To oprogramowanie jest instalowane w systemie podczas instalacji programu *Jak to działa?* i należy zrestartować Windows po zakończeniu instalacji aby te części systemu zaczęły funkcjonować. Jeśli nie zrestartowałeś systemu Windows zrób to zanim uruchomisz ponownie *Jak to działa?*

Jeśli animacje drgają w czasie odtwarzania może to znaczyć, że Twój system ma zbyt mało pamięci aby płynnie odtwarzać animacje. Zglądnij do rozdziału 6 (Zbyt mała ilość dostępnej pamięci lub zbyt wolne działanie programu) aby uzyskać więcej informacji.

3.2 Rozwiązywanie problemów z animacjami w Windows 95

Jeśli uruchamiasz *Jak to działa?* w systemie Windows 95 i masz problemy z animacjami, np. są one odtwarzane 'skokowo' lub mają złe kolory, spróbuj trzech rzeczy aby rozwiązać te problemy. Wykonaj następujące kroki w podanej tu kolejności i przerwij działanie jeśli problemy ustąpią:

- 3.2.1 Upewnij się, czy wyświetlane jest 256 (lub więcej) kolorów,
- 3.2.2 Sprawdź ustawienia akceleracji karty grafiki,
- 3.2.3 Zmień sterownik karty graficznej.

3.2.1 Upewnij się, czy wyświetlane jest 256 (lub więcej) kolorów

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a potem 'Panel sterowania'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Ekran', a następnie zakładkę 'Ustawienia'.

3. Sprawdź, czy w polu 'Paleta kolorów' ustawione jest 256 lub więcej kolorów.
4. Jeśli nie, zmień ustawienie na 256 kolorów lub więcej.
5. Kliknij przycisk 'Zastosuj', a następnie 'OK'.

Jeśli to nie rozwiąże problemu lub jeśli było już ustawione 256 (lub więcej) kolorów, spróbuj wybrać inne z dostępnych trybów powyżej 256 kolorów i zobacz, czy to pomoże.

3.2.2 Sprawdź ustawienia akceleracji karty grafiki

1. Jeśli wypróbowałeś już wszystkie dostępne ustawienia palety powyżej 256 kolorów i nie pomogło to wyeliminować problemu, powinieneś kliknąć ikonę 'Mój komputer' używając prawego klawisza myszki, po czym wybrać 'Właściwości'.
2. W oknie 'Właściwości: System' kliknij zakładkę 'Wydajność'.
3. W polu 'Ustawienia zaawansowane' kliknij przycisk 'Grafika...!'.
!
4. W oknie 'Zaawansowane ustawienia grafiki' przesunij suwak 'Akceleracja sprzętowa' do pozycji 'Brak', po czym kliknij 'OK'.
5. Jeśli to rozwiąże Twój problem spróbuj małymi krokami zwiększać suwakiem akcelerację sprzętową aż do punktu najbliższego położenia 'Pełna', w którym nie występuje żaden problem z odtwarzaniem animacji.
6. Jeśli to nie rozwiąże występującego problemu ustaw suwak 'Akceleracja sprzętowa' z powrotem w pozycji 'Pełna' i spróbuj wykonać czynności opisane w punkcie 3.2.3.

3.2.3 Zmień sterownik karty graficznej

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a następnie 'Panel sterowania'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Ekran', a potem zakładkę 'Ustawienia'.
3. Kliknij przycisk 'Zmień typ ekranu', a następnie przycisk 'Zmień...' w polu 'Typ karty'.
4. Wybierz opcję 'Pokaż zgodne urządzenia'.
5. Sprawdź, czy sterownik podświetlony na liście zgadza się z typem Twojej karty grafiki. Możesz to skonsultować z producentem sprzętu

lub jego sprzedawcą.

6. Jeśli sterownik jest niewłaściwy powinieneś poprosić producenta/sprzedawcę komputera o dostarczenie odpowiedniego sterownika.

W międzyczasie, lub jeśli masz już zainstalowany dobry sterownik grafiki, spróbuj zainstalować standardowy sterownik SVGA. Nie powinni tego robić posiadacze kart grafiki S3 ponieważ wiele z nich nie jest kompatybilnych ze sterownikiem SVGA.

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a następnie 'Panel sterowania'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Ekran', a potem zakładkę 'Ustawienia'.
3. Kliknij przycisk 'Zmień typ ekranu', a następnie przycisk 'Zmień...' w polu 'Typ karty'.
4. Wybierz opcję 'Pokaż wszystkie urządzenia'.
5. Z listy 'Producenci' wybierz '(Standardowe typy ekranu)'.
6. Na liście 'Modele' wybierz 'Super VGA' i kliknij 'OK'.

Jeśli to nie rozwiąże problemu, jeśli masz kartę grafiki S3, lub jeśli sterownik Super VGA był już wybrany spróbuj ustawić 'Standardowa karta graficzna (VGA)'. Aby to zrobić wykonaj takie same czynności, jak przy wyborze sterownika 'Super VGA' z tą tylko różnicą, że musisz wybrać 'Standardowa karta graficzna (VGA)' z listy 'Modele'.

Jeśli wybór sterownika VGA, lub Super VGA rozwiąże Twój problem oznacza to, że przyczyną występowania problemu był oryginalnie zainstalowany sterownik Twojej karty graficznej. Standardowa karta graficzna VGA pozwala uzyskać maksymalnie 16 kolorów. Ponieważ program *Jak to działa?* został przygotowany do wyświetlania obrazów w 256 kolorach, ostatecznym rozwiązaniem problemu powinno być zainstalowanie nowego sterownika karty grafiki i sprawdzenie, czy to rozwiąże problem. Skontaktuj się z producentem sprzętu lub sprzedawcą.

3.3 Rozwiązywanie problemów z animacjami i WinG w Windows 3.1 i 3.11

3.3.1 Błąd zgłoszony przez WinG (Windows Games Interface)

Program *Jak to działa?* używa sterowników gier WinG. Są one

instalowane podczas instalacji *Jak to działa?* Kiedy pierwszy raz uruchamiasz *Jak to działa?* WinG ustawia Twój ekran tak, aby uzyskać maksymalną wydajność. Może to trwać kilka minut i jest wykonywane tylko raz. Niektóre starsze sterowniki grafiki nie są kompatybilne z WinG. W takim przypadku, podczas uruchamiania *Jak to działa?*, system zgłosi następujący komunikat o błędzie:

"WinG has encountered a problem with your video display driver. Contact the manufacturer of your video card to obtain the most recent driver. Your WinG applications will run, but at reduced speed."

Zaleca się, abyś w takim przypadku zainstalował nowszą wersję sterownika grafiki w celu uzyskania lepszej wydajności. Sprawdziliśmy też, że na większości systemów komputerowych dobre rezultaty uzyskuje się instalując standardowy sterownik Windows Super VGA 640 x 480 x 256 kolorów dostarczany razem z systemem Microsoft Windows. Na dysku CD-ROM *Jak to działa?*, w katalogu WING, umieszczone zostały sterowniki Windows Super VGA. Mogą się one okazać przydatne, ale zaznaczamy, że nie zostały one wyprodukowane przez Optimus Pascal Multimedia i nie udzielamy do nich pomocy technicznej. Jeśli masz kartę grafiki S3, NIE INSTALUJ tych sterowników, ponieważ nie są one kompatybilne z kartami S3.

3.3.2 Instalacja sterownika grafiki Microsoft® Super VGA

Zakłada się, że używasz Windows w wersji 3.1/3.11 i masz zainstalowaną kartę grafiki kompatybilną z Super VGA. Jeśli nie jesteś tego pewien, zagłęb się do dokumentacji swojej karty graficznej lub zapytaj producenta/dostawcę sprzętu.

Przed instalacją sterownika SVGA upewnij się, że masz kopię zapasową oryginalnych sterowników grafiki, na wypadek gdybyś musiał je ponownie zainstalować.

Aby zainstalować sterownik SVGA postępuj według instrukcji:

1. W 'Menedżerze programów' Windows kliknij dwukrotnie ikonę 'Program instalacyjny Windows' znajdującą się w oknie 'Grupa główna'.
2. Z menu 'Opcje' wybierz 'Zmień ustawienia systemu...'
3. Z rozwijanej listy 'Ekran' wybierz 'Inna(y) program obsługi ekranu (Wymaga oryginalnego dysku)...'
4. W polu edycyjnym skasuj tekst 'A:\' i wpisz 'D:\WINGDRV\MSSVGA' (gdzie D oznacza Twój napęd CD-ROM).

5. Wybierz 'Super VGA 640 x 480 256 colors' i kliknij 'OK'.

6. Zakończ Windows i uruchom je ponownie.

W celu uzyskania dodatkowych informacji zagłębuj do dokumentacji Windows, karty graficznej lub skontaktuj się z dostawcą sprzętu.

3.3.3 Problemy z animacjami

Jeśli uruchamiasz *Jak to działa?* pod Windows 3.1/3.11 i masz problemy z ekranem, np. animacje "skaczą" podczas odtwarzania lub wyświetlane są złe kolory, spróbuj dwóch rzeczy aby rozwiązać te problemy. Wykonaj następujące kroki w podanej tu kolejności i przerwij działanie jeśli problemy ustąpią:

Upewnij się, czy Twój monitor wyświetla 256 (lub więcej) kolorów. Zmień sterownik karty grafiki.

UWAGA: Jeśli masz kartę grafiki Diamond Stealth 64, Cirrus Logic 542X, lub Cirrus Logic 543X zobacz najpierw do paragrafu, odnoszącego się do tych konkretnych typów kart i postępuj według zawartych tam instrukcji. Jeśli to nie rozwiąże problemu, powróć do tego miejsca i postępuj zgodnie z podanymi tu instrukcjami. Jeśli nie wiesz, jaki jest typ Twojej karty graficznej, możesz to sprawdzić następująco:

1. W 'Menedżerze programów', kliknij dwukrotnie ikonę 'Grupa główna'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Program instalacyjny Windows'.
3. Tekst w polu 'Ekran' informuje, jaki typ karty graficznej zainstalowany jest w Twoim komputerze.

Upewnij się, czy Twój monitor wyświetla 256 (lub więcej) kolorów

1. Sprawdź, czy Twoja karta graficzna pozwala uzyskać 256 (lub więcej) kolorów. Zagłębuj do dokumentacji Twojej karty aby się tego dowiedzieć.
2. Zagłębuj do paragrafu 2.2 i 2.3, gdzie opisano jak zmienić paletę kolorów.
3. Jeśli ustawienie wyświetlania 256 (lub więcej) kolorów nie rozwiąże problemu, lub jeśli taka paleta kolorów była już ustawiona, spróbuj innych dostępnych ustawień palety powyżej 256 kolorów.

Zmień sterownik karty grafiki

Jeśli spróbowałeś już wszystkich możliwych palet 256 (lub więcej) kolorów i problem nie zniknął, spróbuj zmienić sterownik karty grafiki.

Najpierw sprawdź, czy zainstalowany jest właściwy sterownik. Jego nazwa powinna zgadzać się z nazwą karty grafiki. Aby to sprawdzić:

1. W 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę 'Grupa główna'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Program instalacyjny Windows'.
3. Tekst w polu 'Ekran' informuje, jaki sterownik karty graficznej zainstalowany jest w Twoim systemie.

Jeśli sterownik nie odpowiada karcie grafiki, zwróć się do producenta/dostawcy Twojego komputera aby dostarczył Ci odpowiedni sterownik.

W międzyczasie możesz spróbować zainstalować standardowy sterownik SVGA dostarczony na CD-ROM-ie *Jak to działa?* i sprawdzić, czy to rozwiąże Twój problem. Nie powinni tego robić posiadacze kart grafiki S3 ponieważ wiele z nich nie jest kompatybilnych ze sterownikiem SVGA. Aby zainstalować sterownik SVGA postępuj według instrukcji podanej w paragrafie 3.2.3.

Jeśli to nie rozwiąże Twojego problemu, lub jeśli masz zainstalowaną kartę S3, albo też sterownik SVGA był już wcześniej zainstalowany w Twoim komputerze, spróbuj zainstalować standardowy sterownik VGA:

1. W 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę 'Grupa główna', a następnie 'Program instalacyjny Windows'. Z menu 'Opcje' wybierz 'Zmień ustawienia systemu...'
2. Z listy 'Ekran' wybierz 'VGA' i kliknij 'OK'.
3. Na ekranie powinno się pojawić okno dialogowe 'Zmień ustawienia systemu' z informacją "*Program obsługi ekranu już jest zainstalowany w systemie. Chcesz stosować aktualnie zainstalowany program obsługi czy zainstalować nowy?*". Wybierz przycisk 'Aktualne'.
4. W oknie dialogowym 'Zakończ instalację Windows' kliknij przycisk 'Uruchom ponownie'.

Jeśli standardowy sterownik VGA rozwiąże Twój problem, spróbuj uruchomić Windows w 'Trybie standardowym' uruchamiając je komendą 'WIN /S'. Jeśli *Jak to działa?* pracuje poprawnie, zakończ Windows i uruchom je w 'Trybie rozszerzonym' wpisując 'WIN /D:XV' w linii poleceń DOS. Jeśli to również wyeliminuje problem, wyedytuj plik 'SYSTEM.INI' i

w sekcji '[386Enh]' wpisz:

```
EMMEXCLUDE=A000-EFFF  
VIRTUALHDIRQ=OFF
```

Jeśli wybór sterownika VGA, lub Super VGA rozwiąże Twój problem oznacza to, że przyczyną występowania problemu był oryginalnie zainstalowany sterownik Twojej karty graficznej. Standardowa karta graficzna VGA pozwala uzyskać maksymalnie 16 kolorów. Ponieważ program *Jak to działa?* został przygotowany do wyświetlania obrazów w 256 kolorach, ostatecznym rozwiązaniem problemu powinno być zainstalowanie nowego sterownika karty grafiki i sprawdzenie, czy to rozwiąże problem. Skontaktuj się z producentem sprzętu lub sprzedawcą.

3.3.4 Karty grafiki Diamond Stealth 64

Użytkownicy Windows 3.1/3.11, którzy mają karty grafiki Diamond Stealth 64 i napotykają któryś z następujących problemów:

1. Animacje są 'ucinane'
2. Animacje są odtwarzane w złym miejscu na ekranie
3. Monitor wyłącza się i nie uruchamia z powrotem

powinni zastosować się do poniższych instrukcji. Wykonaj następujące kroki w podanej tu kolejności i przerwij działanie jeśli problemy ustąpią:

Najlepszym rozwiązaniem wymienionych problemów byłoby otrzymanie najnowszych sterowników ekranu od producenta/dostawcy Twojego komputera. Użytkownicy kart Diamond Stealth 64 DRAM znajdują sterowniki do tych kart na dysku CD-ROM *Jak to działa?* i mogą je zainstalować w następujący sposób:

1. W 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę 'Grupa główna', a następnie 'Program instalacyjny Windows'. Z menu 'Opcje' wybierz 'Zmień ustawienia systemu...'.
2. Z listy 'Ekran' wybierz 'VGA' i kliknij 'OK'.
3. Na ekranie powinno się pojawić okno dialogowe 'Zmień ustawienia systemu' z informacją "Program obsługi ekranu już jest zainstalowany w systemie. Chcesz stosować aktualnie zainstalowany program obsługi czy zainstalować nowy?". Wybierz przycisk 'Aktualne'.
4. W oknie dialogowym 'Zakończ instalację Windows' kliknij przycisk 'Uruchom ponownie'.

5. W 'Menedżerze programów', wybierz polecenie 'Uruchom' z menu 'File' .
6. W polu edycyjnym wpisz 'D:\WINGDRV\DIAMOND\INSTALL' (gdzie D jest oznaczeniem literowym Twojego napędu CD-ROM).

W sterownikach kart Diamond zapisane są preferencje dla starszych programów. Aby animacje w *Jak to działa?* były poprawnie odtwarzane nie należy używać tych preferencji. Aby je wyłączyć wyedytuj plik 'SYSTEM.INI' i w sekcji [STLTH64.DRV] zmień linię 'DEVICEBITMAPS=0' na 'DEVICEBITMAPS=1'. Jeśli takiej sekcji wogóle nie ma powinieneś ją dodać.

Aby wyedytować plik 'SYSTEM.INI':

1. W 'Menedżerze programów', z menu 'Plik' wybierz polecenie 'Uruchom'.
2. W polu 'Otwórz' wpisz 'SYSEDIT' i wciśnij Enter. Powinien się uruchomić 'Edytor konfiguracji systemu' i z menu 'Okno' możesz wybrać plik 'SYSTEM.INI'. Teraz możesz edytować ten plik:

(wciśnij Enter)

[STLTH64.DRV] (wciśnij Enter)

DEVICEBITMAPS = 1 (wciśnij Enter)

(wciśnij enter)

3. Po zakończeniu edycji z menu 'Plik' wybierz 'Zapisz' aby zachować poczynione zmiany.

(UWAGA: zmiana sterownika karty graficznej i zrestartowanie Windows PO ZAINSTALOWANIU *Jak to działa?* spowoduje, że WinG uruchomi ponownie 'Profilowanie' monitora kiedy uruchomisz program. To odbędzie się tylko raz i nie powinno spowodować żadnych kłopotów.

3.3.5 Karty grafiki Cirrus Logic 542X

Użytkownicy Windows 3.1/3.11, którzy mają karty grafiki Cirrus Logic 542X, i którzy mają kłopoty z odtwarzaniem animacji powinni zastosować się do poniższej instrukcji aby zainstalować zaktualizowane sterowniki ekranu. Sterowniki te dostarczone są na dysku CD-ROM *Jak to działa?* i można je zainstalować następująco:

1. W 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę 'Grupa główna', a następnie 'Program instalacyjny Windows'. Z menu 'Opcje' wybierz 'Zmień ustawienia systemu...'

2. Z listy 'Ekran' wybierz 'VGA' i kliknij 'OK'.
3. Na ekranie powinno się pojawić okno dialogowe 'Zmień ustawienia systemu' z informacją "*Program obsługi ekranu już jest zainstalowany w systemie. Chcesz stosować aktualnie zainstalowany program obsługi czy zainstalować nowy?*". Wybierz przycisk 'Aktualne'.
4. W oknie dialogowym 'Zakończ instalację Windows' kliknij przycisk 'Uruchom ponownie'.
5. W 'Menedżerze programów' wybierz polecenie 'Uruchom' z menu 'Plik'.
6. W polu edycyjnym wpisz 'D:\WINGDRV\CIRRUS\INSTALL' (gdzie D jest oznaczeniem literowym Twojego napędu CD-ROM).

3.3.6 Karty grafiki Cirrus Logic 543X

Użytkownicy Windows 3.1/3.11, którzy mają karty Cirrus Logic 543X i napotkają któryś z następujących problemów:

- Animacje są odtwarzane w złej paletce kolorów
- Klatki animacji są rozmazane lub wyglądają jak negatyw fotograficzny

powinni zastosować się do poniższych instrukcji. Można spróbować dwóch rzeczy:

Uzyskaj najnowsze sterowniki ekranu
Zmień paletę kolorów na 64k.

Wykonaj następujące kroki w podanej tu kolejności i przerwij działanie jeśli problemy ustąpią.

Uzyskaj najnowsze sterowniki ekranu

Najlepszym rozwiązaniem problemu byłoby uzyskanie odpowiedniego sterownika od producenta/sprzedawcy komputera.

Zmień paletę kolorów na 64k

1. W 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę grupy 'VGAUtil'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'WindMode' i postępuj dalej według instrukcji pojawiających się na ekranie.
3. Wybierz '640 x 480' z listy dostępnych rozdzielczości ekranu.
4. Wybierz '65536' (16 bit) z listy dostępnych palet kolorów. Możesz też
16

wybrać '16 Million' (24 bit) jeśli taka opcja jest dostępna, jednak może to spowodować spowolnienie wyświetlania grafiki.

4 Problemy z dźwiękiem

4.1 Nie słychać dźwięku

Istnieje wiele przyczyn występowania kłopotów związanych z dźwiękiem. Powinieneś na przykład pamiętać, że Twój komputer może odtwarzać tylko jedną ścieżkę dźwiękową na raz. Większość aplikacji, odtwarzając dźwięk, nie zezwala innym aplikacjom na równoczesne odtwarzanie. Jednakże niektóre, na przykład pewne wygaszacze ekranu, blokują w ogóle możliwości dźwiękowe innych aplikacji działających w Windows. Wszystkie tego typu aplikacje powinieneś wyłączyć przed uruchomieniem *Jak to działa?*

Jak to działa? wymaga obecności karty dźwiękowej, ze względu na animacje związane nierozdzielnie z dźwiękiem. Jeśli nie posiadasz karty dźwiękowej, nie będziesz mógł uruchomić programu.

Upewnij się, że głośnik jest podłączony do gniazda na karcie dźwiękowej, a nie do wyjścia słuchawkowego w czytniku CD-ROM.

W czasie instalacji *Jak to działa?* instalowane są również pewne elementy systemu i po instalacji powinieneś zrestartować Windows, aby te elementy zaczęły działać. Jeśli nie zrestartowałeś Windows, zrób to przed uruchomieniem *Jak to działa?* Jednak jeśli używasz Windows 95 i w czasie instalacji pojawi się komunikat informujący, że w Twoim systemie są już zainstalowane sterowniki ADPCM i proponujący ich wymianę - nie rób tego. Pozostaw sterowniki już zainstalowane w systemie.

Jeśli nie słyszysz dźwięku w czasie działania programu *Jak to działa?*, możesz wykonać następujące testy:

Użytkownicy Windows 95

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a potem 'Panel sterowania'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Dźwięki'.
3. Na liście zdarzeń zaznacz dowolną linię, w której znajduje się ikonka głośnika, następnie przycisk 'Podgląd'.

Użytkownicy Windows 3.1/3.11

1. Wybierz polecenie 'Uruchom' z menu 'Plik'.
2. W polu 'Otwórz' wpisz 'chimes.wav' i kliknij 'OK'.

Jeśli słyszysz dźwięk, oznacza to jakiś inny problem z programem *Jak to działa?* Jeśli nie usłyszałeś dźwięku, może to oznaczać, że nie masz zainstalowanego właściwego sterownika dźwięku. Sprawdź, czy masz odpowiedni sterownik dźwięku i czy nie występują konflikty sprzętowe. Skontaktuj się w tym celu z producentem/sprzedawcą Twojej karty dźwiękowej.

4.2 Sterowniki dekompresji dźwięku

Nie przejmuj się jeśli ujrzysz na ekranie następujący komunikat o błędzie:

"Sterownik dekompresji dźwięku nie został poprawnie zainstalowany. Uruchom jeszcze raz program instalacyjny. Teraz program zostanie zakończony."

Poniższe instrukcje pomogą Ci rozwiązać zaistniały problem.

Użytkownicy Windows 95:

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a potem 'Panel sterowania'.
2. W oknie 'Panel sterowania' kliknij dwukrotnie ikonę 'Multimedia' - pojawi się okno dialogowe 'Właściwości: Multimedia'.
3. Kliknij zakładkę 'Zaawansowane', potem znak '+' w linii 'Codec, kompresja audio'.
4. Kliknij dwukrotnie pierwszy sterownik Codec na liście. Pojawi się okno 'Właściwości:' dla tego sterownika.
5. Upewnij się, że włączona jest opcja 'Użyj tego audio codec'.
Jeśli nie jest, włącz ją. MUSISZ teraz kliknąć przycisk 'Zastosuj'.
6. Wykonaj powyższe kroki dla każdego sterownika codec na liście.
7. Zainstaluj powtórnie *Jak to działa?*
8. Zrestartuj komputer przed uruchomieniem *Jak to działa?*

Użytkownicy Windows 3.1/3.11:

1. W oknie 'Grupa główna' w 'Menedżerze programów' kliknij dwukrotnie ikonę 'Panel sterowania'.
2. Kliknij dwukrotnie ikonę 'Sound Mapper'. Pojawi się okno dialogowe 'Sound Mapper Configuration'.
3. Kliknij pierwszy sterownik z listy 'Sound Mapper Drivers', a potem przycisk 'Priority'.
4. Jeśli zaznaczone jest pole 'Disable Driver' kliknij je aby usunąć to zaznaczenie, potem kliknij 'OK' i znów 'OK'.
5. Wykonaj powyższe kroki dla każdego sterownika 'Sound Mapper' znajdującego się na liście.
6. Zainstaluj powtórnie *Jak to działa?*
7. Zrestartuj komputer przed uruchomieniem *Jak to działa?*

Następujące problemy mogą się pojawić jeśli program *Jak to działa?* zostanie uruchomiony w systemie, w którym nie ma zainstalowanych sterowników dekompresji dźwięku:

- Komunikat o błędzie dotyczący sterowników dekompresji dźwięku (ADPCM) podczas uruchamiania programu.
- Niewyraźne odtwarzanie dźwięku.
- Przyspieszone odtwarzanie dźwięku w niektórych miejscach *Jak to działa?* (ale nie w animacjach).

4.2.1 Rozwiązanie dla użytkowników Windows 3.1/3.11

Jeśli używasz Windows 3.1/3.11, zastosuj się do poniższej instrukcji aby wyeliminować wymienione wyżej problemy:

1. Zakończ Windows i zmień nazwy plików 'MSACM.DRV' oraz 'MSADPCM.DRV' znajdujących się w podkatalogu SYSTEM katalogu Windows.
2. Uruchom Windows i jeszcze raz program instalacyjny *Jak to działa?*. Sterowniki dekompresji dźwięku zostaną skopiowane z CD-ROM. Zrestartuj Windows aby zainstalowane sterowniki zaczęły działać. Teraz program *Jak to działa?* powinien już pracować poprawnie.

4.2.2 Rozwiązanie dla użytkowników Windows 95

Jeśli używasz Windows 95, zastosuj się do poniższej instrukcji aby wyeliminować wymienione wyżej problemy:

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a potem 'Panel sterowania'.
2. Kliknij ikonę 'Dodaj/Usuń programy'. Pojawi się okno 'Właściwości: Dodaj/Usuń programy'.
3. Kliknij zakładkę 'Instalator Windows'.
4. Z listy 'Składniki' wybierz 'Multimedia' i kliknij przycisk 'Szczegóły'. Pojawi się okno dialogowe 'Multimedia'.
5. Jeśli składnik 'Kompresja audio' nie jest zaznaczony - zaznacz go. Kliknij 'OK' i postępuj dalej według instrukcji pojawiających się na ekranie.
6. Jeśli składnik 'Kompresja audio' jest zaznaczony, kliknij go aby usunąć zaznaczenie. Kliknij 'OK' i postępuj dalej według instrukcji pojawiających się na ekranie. Potem powtórz całą procedurę tak aby zaznaczyć powtórnie składnik 'Kompresja audio'. To daje pewność, że aktualne sterowniki są rzeczywiście zainstalowane w systemie Windows 95.

Jeśli wykonałeś powyższą instrukcję i nie dało to pożądanego rezultatu, upewnij się, że sterownik Microsoft ADPCM jest włączony. Aby to zrobić:

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a potem 'Panel sterowania'.
2. W oknie 'Panel sterowania' kliknij dwukrotnie ikonę 'Multimedia' - pojawi się okno dialogowe 'Właściwości: Multimedia'.
3. Kliknij zakładkę 'Zaawansowane', potem znak '+' w linii 'Codec, kompresja audio'.
4. Kliknij Microsoft ADPCM codec, potem przycisk 'Właściwości'.
5. Upewnij się, że włączona jest opcja 'Użyj tego audio codec'.

Jeśli ta procedura nie rozwiązała Twojego problemu możesz jeszcze spróbować wyłączyć wszystkie sterowniki CODEC, które zawierają tekst 'ADPCM' oprócz 'Microsoft ADPCM CODEC':

1. Z menu 'Start' wybierz 'Ustawienia', a potem 'Panel sterowania'.
2. W oknie 'Panel sterowania' kliknij dwukrotnie ikonę 'Multimedia' - pojawi się okno dialogowe 'Właściwości: Multimedia'.
3. Kliknij zakładkę 'Zaawansowane', potem znak '+' w linii 'Codec, kompresja audio'.

4. Wybierz z listy sterownik codec, który chcesz wyłączyć.
5. Kliknij przycisk 'Właściwości'.
6. Wybierz opcję 'Nie używaj tego audio codec'.
7. Kliknij 'OK'. Powtórz tę procedurę dla wszystkich sterowników CODEC oprócz 'Microsoft ADPCM CODEC'.

Jeśli to nie pomoże, z poziomu DOS usuń wszystkie pliki MSACM.* z następujących katalogów:

```
WINDOWS\SYSTEM\MSACM.*  
WINDOWS\SYSBCKUP\MSACM.*
```

Przeprowadź reinstalację Windows 95.

4.3 Dźwięk jest niewyraźny lub zniekształcony

Jest wiele możliwych przyczyn powodujących, że odtwarzany dźwięk jest niewyraźny lub zniekształcony. Często winne są po prostu głośniki niskiej jakości, ustawione na zbyt wysokie lub maksymalne wzmocnienie, lub też zasilane bateriami, które uległy już rozładowaniu. Powinieneś również wiedzieć, że niektóre głośniki nie mają możliwości poprawnego odtwarzania dźwięków o niskiej częstotliwości. Jeśli odtwarzany dźwięk jest przerywany, może to być winą zbyt małej ilości pamięci - zajrzyj do rozdziału 6.

Do niektórych kart dźwiękowych dołączane jest oprogramowanie umożliwiające ustawienie głośności i tonu dźwięku.

Jeśli posiadasz kartę z takim oprogramowaniem zacznij od ustawienia tonu w pozycji środkowej, a głośności na poziomie 80 - 100%. Powinieneś otrzymać czysty sygnał bez zniekształceń. Sprawdź w dokumentacji karty dźwiękowej, jakie są dla niej optymalne ustawienia.

Najlepsze są głośniki aktywne (posiadające własne zasilanie), które powinny być rozmieszczone po obu stronach monitora. Jeśli elektromagnesy w tych głośnikach nie są ekranowane musisz je nieco odsunąć od monitora, ponieważ powodują drganie obrazu i zniekształcenia kolorów.

Jeśli Twój CD-ROM nie spełnia wymagań standardu MPC, dźwięk może być źle odtwarzany lub przerywany w czasie odtwarzania. Sprawdź w dokumentacji napędu CD-ROM, czy jest on podwójnej (lub większej)

prędkości.

4.4 Dźwięk odtwarzany jest zbyt cicho

Upewnij się, że głośność ustawiona jest na słyszalnym poziomie. Sprawdź w tym celu ustawienia samej karty dźwiękowej, głośników lub słuchawek (jeśli mają własną regulację) i wszelkie programy, które umożliwiają regulację głośności. Jeśli program do regulacji głośności posiada opcję 'Wycisz' ('Mute') sprawdź, czy ta opcja jest wyłączona.

Jeśli głośność ustawiona jest na słyszalnym poziomie, problemy mogą być spowodowane ustawieniami sterowników dźwięku. Sprawdź, czy ustawienia są prawidłowe (w sekcji 'Programy obsługi' 'Panelu sterowania') i przeprowadź ich reinstalację, jeśli jest to konieczne. Zglądnij do dokumentacji karty dźwiękowej, aby uzyskać więcej szczegółowych informacji.

Jeśli w Twoim komputerze nie ma zainstalowanej karty dźwiękowej i używasz tylko sterowników wbudowanego głośniczka, program *Jak to działa?* nie będzie funkcjonował. Musisz zainstalować kartę dźwiękową i odpowiednie sterowniki aby uruchomić ten program.

4.5 Komputery z gniazdami rozszerzeń EISA

Jeśli chcesz uruchomić *Jak to działa?* na komputerze z szyną EISA i dźwięk jest odtwarzany nierówno lub skrzypiąco, zmień wybór kanału DMA na karcie dźwiękowej na DMA 7. Zglądnij do dokumentacji karty dźwiękowej, aby uzyskać więcej szczegółowych informacji.

4.6 Karty dźwiękowe Media Vision

Upewnij się, czy masz najnowszą wersję sterowników do Twojej karty dźwiękowej Media Vision. Niektóre starsze sterowniki powodowały kłopoty w czasie pracy programu *Jak to działa?* Skontaktuj się z Media Vision aby uzyskać informacje o najnowszych sterownikach.

5 Problemy z napędem CD-ROM

5.1 Jak dbać o dyski kompaktowe

W przeciwieństwie do tego co mówiono dawniej, dyski kompaktowe (CD) można

łatwo uszkodzić jeśli obchodzi się z nimi nieostrożnie. Takie uszkodzenia mają znacznie większy wpływ na dane zapisane na dyskach typu CD-ROM niż na dźwięk zapisany na płycie dźwiękowej CD. Brudny lub uszkodzony CD-ROM może przestać działać. Ten problem jest coraz większy gdyż stosuje się coraz szybsze czytniki CD-ROM, które są bardziej wrażliwe na jakość dysków.

Na powierzchni dysku szybko gromadzi się brud, można go też łatwo zarysować. Aby uchronić dysk przed zarysowaniem, pozostawieniem odcisków palców, osiadaniem cząstek kurzu i poplamieniem nie należy dotykać jego strony odczytu (bez nadruków) ani kłaść go tą stroną na twardych powierzchniach.

Jeśli dysk zabrudzi się, można go wyczyścić używając miękkiej szmatki zwilżonej specjalnym płynem do czyszczenia płyt CD lub alkoholem etylowym. CD czyści się zawsze od środka dysku na zewnątrz. Nie wolno używać żadnych rozpuszczalników, benzyny, rozcieńczalników do lakieru, płynów antystatycznych ani środków do czyszczenia płyt gramofonowych. Mogą one zniszczyć powierzchnię dysku.

Nigdy nie zostawiaj dysku w miejscu narażonym na działanie promieni słonecznych, wysoką temperaturę lub wilgotność. Zalecane są następujące warunki przechowywania CD:

- Temperatura: 10 - 50°C
- Wilgotność: 10 - 80%

5.2 Problemy z napędami CD-ROM

Jeśli program *Jak to działa?* nie może znaleźć plików na CD-ROM-ie, wyświetli komunikat z prośbą o wybór napędu, który zawiera płytkę z danymi. Aby sprawdzić co spowodowało ten problem postępuj zgodnie z instrukcją:

1. Upewnij się, że do napędu CD-ROM poprawnie włożony jest dysk *Jak to działa?*
2. Sprawdź, czy program szuka właściwej stacji dysków. Jeśli zmieniła się litera oznaczająca napęd CD-ROM (np. w wyniku zmian systemu komputerowego takich jak utworzenie lub usunięcie RAM-dysku, dodanie twardego dysku) wtedy *Jak to działa?* nie znajdzie napędu CD-ROM. Korzystając z 'Menedżera plików' Windows możesz sprawdzić jaka litera oznacza napęd CD-ROM.
3. Jeśli masz zewnętrzny napęd CD-ROM upewnij się, że jest on podłączony do komputera i włączony.
4. Sprawdź, czy Twój czytnik CD-ROM spełnia założenia standardu MPC i jest co najmniej podwójnej prędkości.

6 Zbyt mała ilość dostępnej pamięci lub zbyt wolne działanie programu

Jak to działa? wykorzystuje pamięć RAM komputera do wyświetlania grafiki. Jeśli program działa bardzo wolno lub wyświetla komunikaty o zbyt małej ilości dostępnej pamięci, oznacza to, że ma do dyspozycji niewystarczającą ilość pamięci. Aby zwiększyć wydajność komputera zastosuj poniższe instrukcje:

1. Zakończ wszystkie niepotrzebne programy, łącznie z rezydentnymi programami DOS.
2. Sprawdź, czy Twój komputer ma co najmniej 4MB pamięci operacyjnej (RAM). Możesz to zrobić po zakończeniu działania Windows wpisując 'MEM' w linii poleceń DOS. Przeczytaj jaka jest całkowita ilość pamięci (w kolumnie 'Total'). Jeśli jest to liczba 4096 lub większa, oznacza to, że posiadasz co najmniej 4MB pamięci RAM. Jeśli masz mniej niż 4MB pamięci, musisz zainstalować dodatkową pamięć.
3. Sprawdź, czy system Windows ma dostateczną ilość wolnej pamięci dla programu *Jak to działa?* Możesz to zrobić wybierając 'About Program Manager' z menu 'Pomoc' w 'Menedżerze programów'. Jeśli uruchamiasz *Jak to działa?* w Windows 95 klikając dwukrotnie ikonę 'Mój komputer', następnie wybierając 'Pomoc', po czym 'Windows 95 - informacje' pamięć dostępna dla Windows powinna być co najmniej 8192KB (nie dziw się widząc tu większą ilość pamięci niż sprawdzona w punkcie 2. Dodatkowa pamięć oznacza istnienie pliku wymiany). Może się okazać, że po zrestartowaniu Windows dostępne jest więcej pamięci. Jeśli dostępnych jest mniej niż 8192KB, oznacza to, że w Windows nie ma pliku wymiany lub plik ten jest zbyt mały. W takim przypadku przejdź do następnego punktu.
4. Jeśli używasz Windows w trybie rozszerzonym ustaw stały plik wymiany o wielkości 4000KB. Jeśli nie wiesz jak to zrobić, zaglądaj do dokumentacji Windows.
5. Jeśli korzystasz z palety o więcej niż 256 liczbie kolorów ustaw paletę na 256 kolorów. W rozdziale 2 opisano jak zmienić paletę.
6. W komputerach posiadających tylko 4MB pamięci operacyjnej ogranicz wielkość bufora dyskowego dla Windows obsługiwanego przez SMARTDRV.EXE do 512K lub mniej. Jeśli używasz Windows for Workgroups 3.11 z włączoną opcją 32-bitowego dostępu do dysku, upewnij się, że ustawienia SMARTDRV w pliku AUTOEXEC.BAT umożliwiają wydajne buforowanie napędu CD-ROM. Zaglądaj do

dokumentacji Windows aby uzyskać dalsze, bardziej szczegółowe informacje, jak dostosować te ustawienia.

7. Jeśli używasz DOS 6.0 lub nowszego to możesz użyć programu MEMMAKER w celu zoptymalizowania wykorzystania pamięci w Twoim komputerze. (Na przykład jeśli odpowiesz 'No' na pytanie 'Do you use any programs that need Expanded Memory?', MEMMAKER zwolni dodatkowo pewną ilość pamięci podstawowej umieszczając parametr NOEMS w odpowiedniej linii pliku CONFIG.SYS.) Zglądnij do dokumentacji Windows aby uzyskać dalsze, bardziej szczegółowe informacje, jak użyć programu MEMMAKER.
8. Przyspiesz działanie twardego dysku przeprowadzając jego defragmentację. Istnieją różne programy narzędziowe, które służą do tego celu, m.in. 'DEFRAG' dostarczany razem z DOS 6.0 i nowszym.
9. Sprawdź, czy 'MSCDEX' który występuje w pliku 'AUTOEXEC.BAT' jest w wersji 2.23 lub późniejszej i wpisany jest w tym pliku przed 'SMARTDRV'. Możesz to sprawdzić wpisując 'MSCDEX' w linii poleceń DOS. Jeśli nie pojawi się numer wersji to możesz być pewien, że używasz MSCDEX w wersji starszej niż 2.23. Wszystkie starsze wersje MSCDEX powinny zostać uaktualnione.

7 Drukowanie

Drukowanie ekranów programu *Jak to działa?* może trwać kilka minut, w zależności od typu drukarki, której używasz. Ponieważ rozdzielczości ekranu i drukarki są najczęściej różne, jakość wydruku może się różnić od tego co widać na monitorze.

Jeśli nie odpowiada Ci położenie strony, lub jej wielkość na wydruku, użyj funkcji 'Kopiuj' w celu skopiowania i wklejenia obrazu do innego programu, np. edytora tekstów lub edytora grafiki. Drukuj obraz dopiero z tego programu.

Możesz zmienić ustawienia wydruku z poziomu programu *Jak to działa?* W tym celu kliknij szufladę 'Opcje', a następnie 'Ustawienia wydruku'. Pojawi się okno dialogowe 'Ustawienia wydruku' (jego dokładny opis znajdziesz w podręczniku użytkownika Windows).

Niektóre drukarki igłowe mogą drukować grafikę bardzo słabej jakości jeśli w oknie 'Ustawienie drukarki' ustawiono jakość wydruku 'Wydruk roboczy'. W takim przypadku zmień to ustawienie na 'Jakość listowa'.

Ponieważ obrazy mogą być duże, mogą wystąpić kłopoty z drukowaniem jeśli jest zbyt mało dostępnej pamięci. W takim przypadku skorzystaj z

instrukcji zawartych w rozdziale 6 i spróbuj drukować jeszcze raz.

Jeśli pojawi się któryś z wymienionych poniżej problemów z drukowaniem:

- Po pojawieniu się komunikatu 'Drukuje' nic się nie dzieje
- Wydruk jest niepoprawny
- Drukarka "wyrzuca" czystą kartkę papieru

Wykonaj następujące kroki w podanej tu kolejności i przerwij działanie jeśli problemy ustąpią:

1. Spróbuj wykonać jakiś wydruk z innego programu żeby sprawdzić, czy problem dotyczy drukowania w ogóle. Upewnij się też, że masz zainstalowany właściwy sterownik drukarki. Skontaktuj się z producentem/dostawcą drukarki aby się tego dowiedzieć.
2. Spróbuj różnych ustawień drukarki, takich jak np. różne jakości wydruku. Dostępne opcje mogą się różnić w zależności od modelu drukarki. Zglądnij do dokumentacji drukarki, aby się dowiedzieć jakie opcje są dostępne.
3. Zmień paletę kolorów monitora na 256 (lub więcej) kolorów. W rozdziale 2 opisano jak to zrobić.
4. Upewnij się, że zmienna systemowa 'TEMP' ustawiona w pliku 'AUTOEXEC.BAT' wskazuje na poprawny katalog. Np. odpowiednia linia w pliku 'AUTOEXEC.BAT' mogłaby wyglądać następująco: 'SET TEMP=C:\WINDOWS\TEMP'. Ten katalog musi istnieć, musi też być dostateczna ilość miejsca na twardym dysku aby tworzyć pliki tymczasowe.
5. Skontroluj twardy dysk programem 'Scandisk' dostarczanym razem z DOS i zgódź się aby naprawił wszystkie błędy, które odkryje. Przeprowadź reinstalację sterownika drukarki.
6. Zainstaluj najnowsze sterowniki. Powinieneś skontaktować się z producentem/dostawcą Twojej drukarki aby je otrzymać.
7. Spróbuj zainstalować inny kompatybilny sterownik drukarki.

Copyright © 1996 Optimus Pascal Multimedia SA

Microsoft® i Windows® są zastrzeżonymi znakami towarowymi firmy Microsoft w USA i innych krajach.